

ARNHEMISCHE SCOURANT.

De prijs d'ezel Courant, die geregeld vijfmaal wekelijks wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Dinsdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 75 in de drie maanden.

Donderdag 8 April.

De prijs der Advertentia is, van een regel vijf regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De heer VAN RADERS op Curaçao. II.

»De planters hoorden de vermaningen van den gezaghebber met onverschilligheid aan en eindigen, van hunne zijde, met te wijzen op de lage prijzen van het vee, op hunne armoede, op de kosten van onderhoud hunner slaven, op de ramp, welke hen te gelijk met het invoeren der nieuwe cultuur getroffen had in het verlies hunner kokos- en andere vruchtboomen en bij dit alles de ontzettend aangegroeide belasting, onder anderen, ook tot onderhoud van de nieuw opgebouwde vleeschhal.

»Te vergeefs werden die vertoogen gedaan; niets baatte; de gezaghebber meende, er was vergoeding voor al die rampen in de katoen, in de aloë, in den tabak, in de schapenteelt, en, eindelijk, — toen alles, het een na het ander, mislukte — in de cochenille. Welaan, zeiden de planters, wij willen u genoeg doen en nepal planten, maar onthef ons dan ook voor den tijd van drie jaren van de betaling der belasting; want zonder dat is het ons ten eenenmale onmogelijk. Hiervan, echter, wilde de kolonel niets weten en toen zij zich op nieuw op hun onmogelijkheid beriepen, verweet hij hun luiheid en onverschilligheid voor hun eigen welzijn. Na, dus te zijn uitgeplunderd tot op het hemd, moest de bevolking, reeds verslaafd naar den geest, zich ook nog tot lastdieren maken, op het bevel hunner meesters, en naar zijne voorschriften werken tot hun onderhoud.

»Wat heeft de heer van Raders door al deze beschuldigingen bewerkt? Wat heeft hij van Curaçao gemaakt? Dit rijke land, dit land van melk en honig, dit gelukkig Arabië van den heer VAN RADERS heeft veel overeenkomst met dat, hetwelk door de bezielde pen van den profeet beschreven is als een land van wilden en kuilen, een land van dorheid en de schaduwen des doods. Behalve dat de grond ongemeen steen en klipachtig is, zoo is het vooral gebrek aan regen, een volstrekt gebrek aan stroomend water en de alle groeikracht vernielende heete oostewind, welke de heuvels en velden kaal houdt. Alleen de zoogenaamde hofjes of boomgaarden der planters, in vroegere tijden met groote

moeite en zorg in de herten tusschen de heuvels aangelegd, leveren nu en dan aan het oog van den voorbijtrekkende een verklikkend rustpunt, doch buiten deze geheel geïsoleerde boomgroepen ontwaart men geene andere boomachtige gewassen den toorts- en vijgplanten, benevens den hoorndragenden stuipboom in het land en de mangles en giftige manzerille aan het strand (1).

»En van dit land, dat met eenig vee en eenige weinige ellendige vruchtboomen, beiden uitsluitend tot binnenlandsch gebruik aangekweekt, de eenigste middelen van bestaan uitmaken van de planters, moeten sommigen tot f 800 en meer aan belastingen opbrengen. Dit, intusschen, is het eiland, waar de majoor VAN RADERS zijne titels van kolonel, van ridder en van gouverneur van eene onzer schoonste bezittingen heeft verworven, door er, ten koste van honderd duizenden, een stelsel van cultures in te voeren, hetwelk den ondergang der bevolking verhaast heeft, en nu, na tien jaren tijdsverloop, elk jaar meer geld kost dan het opbrengt. Wil de heer Raders beweren, dat dit niet zoo is en dat zijne bemoeijingen voordelige uitkomsten hebben opgeleverd voor de bevolking of voor het gouvernement, — niets zal ons welkomer wezen, mits hij zijne bewering stave door duchtige bewijzen. Wat ons betreft, wij hebben er bij ons laatst verblijf niets gevonden dan eene Artesiaansche put, die geen water geeft; eene zoutpan, die geen zout zet; eene vleeschhal, die de planters helpt ruïneren; gouvernements etablissementen voor de cultuur, welke niets opbrengen; een gebrek aan hout, dat, tijds gebrek aan budget, hetwelk meer 1846 aanwijst aan:

uitgaven	f 379,607.13.
inkomsten	f 157,020.00.
te kort	f 222,587.13.

Onder die uitgaven staat het departement van financiën aangewezen voor f 27,147.37: men beste wel, — het departement van financiën van het eiland Curaçao! En dit alles voor eene bevolking van 2709 blanken en 6585 vrije kleurlingen en slaven. Wij wenschen niets liever, dan dat de heer VAN RADERS zijne handelingen openlegge en den lof verdiene,

(1) De beschrijver treedt in vele bijzonderheden omtrent den toestand der gronden en der planten, welke daarop voortkomen en die wij hier kortheidshalve weglaten.

welke men hem zoo kwistig toezwaait, nog vóór dat men onderzocht heeft of hij ook in Suriname niet even hallooze proeven neemt als op Curaçao. Waarom hebben, ondanks hunne gedweehed voor het bestuur, de planters van deze »echt Nederlandsche kolonie,» gelijk de kolonel Curaçao noemt, bij het vertrek van den gezaghebber, die zoo veel jaren gezwogen had om hen, volgens zijne zienswijze, rijk te maken, hem geen enkel dankadresje toegezonden, gelijk enkele bevoorregte kooplieden deden? Wanneer wij onwaarheid schreven, is niemand beter dan de kolonel in staat om ons te wederleggen. Wij vreezen echter geene wederlegging, want wij weten, dat zij in waarheid niet gegeven kan worden.

»De Westindische koloniën kosten nu aan het land jaarlijks veel geld en toch ware dit, bij mindere bureaucratie, bij een ander stelsel, niet noodig. Om een enkel voorbeeld te geven: — Het eiland Bonaire, eene der onderhoofdheden van Curaçao, werd, toen deze eilanden in handen der Engelschen waren, aan den heer ROUKE (een der aanzienlijkste kooplieden van New-York) voor de som van twintig duizend gulden 's jaars verpacht. Deze som kwam, zonder kosting, in de koloniale kas. Later, na de terugkomst der Nederlanders, verkocht het gouvernement de producten van het eiland, bestaande in zout, verfhout, eels, enz.; met hee veel winst is ons onbekend, doch de opbrengst overtrof stellig de kosten van het eiland. In 1836 kwam de heer van RADERS en begon met Bonaire tot een cochenille-trait in te rigten; nadat de cultuur van katoen, en de Hemel weet wat niet al, daar mislukte was het gevolg was, dat dit zeldzame eiland nu jaarlijks drie duizend gulden meer kost dan opbrengt. Ex uno disce omnes.

»In dit alles zal geene verbetering komen, zoo lang men aan de Westindische koloniën geene vrije vertegenwoordiging en vrije drukpers geeft. Deze zaken kunnen helpen. De minister mag dan al soms in de keus zijner gouverneurs en ambtenaren dwalen, — dit leidt dan ten minde bezwaren: vertegenwoordiging zal het kwaad stuiten, of, waar zij achterlijk bleef, zal als vrije drukpers hare stemmen hooren. Lang mag men hare vermaningen in den wind slaan, ten slotte vindt zij gehoor. In de Engelsche koloniën

nien kunnen wij het voordeel zien; daar heeft elke kolonie haar huis van vergadering, dat met den gouverneur en diens *privy council* het wetgevend lichaam uitmaakt; maar vooral heeft men daar eene vrije drukpers. De kolonie wordt er daarom ook niet aan ijdele proefnemingen opgeofferd.

»Goed bestuurd, behoeven de koloniën geen dubbelen cent subsidie aan het moederland te betalen; ja, die subsidiën zelve zijn door de daaraan verbondene omslagtige administratie eene gewigtige bijoorzaak van het verval der Westindische koloniën. Men zou haar, echter, op eene geheel anderen voet moeten brengen dan nu het geval is.

»Onder de eerste punten, in welke verandering behoorde gebragt te worden, is de dienstdaer der ambtenaren. Bij de Engelschen rouleren de gouverneurs en anderen; zelfs de militairen, om de drie of vier jaren; — maar zoodra iemand bij ons eene plaats in de kolonie bekamt, nestelt hij er zich vast, vormt zijne connectiën, neemt alle oude wanbegrippen der koloniale bevolking aan, troost zich over de teleurstelling van geen nut te kunnen doen met de gedachte, dat de kolonie het zijnen tijd nog wel uit zal houden, en — zet zich aan het geld winnen.

»Ik herhaal het, de koloniën, de grootere althans, moeten eene vertegenwoordiging hebben, een huis van vergadering, welks leden door de blanken en vrije kleurlingen gekozen worden en waarin men zorgen moet, dat niet eeniglijk eene bevorderlijke klasse zitting hekke. Aan dit huis behoort jaarlijksch verantwoording gedaan te worden van de geldmiddelen, en het is ook dit huis, hetwelk de koordeur der beurs behoort te houden, met gaven en inkomsten goedkeuren, mocht die Quis moet de koloniale staten maken van bloot lokaal belang; en daartoe heeft de leden het recht van initiatief gegeven te worden. Den gouverneur kan men de magistraten, om met overleg en goedkeuring van zijns geheinen raad, zijne bezwaren aan den minister van koloniën aanbaar te maken, mits dit openlijk en onmiddellijk geschiedt. De kleinere koloniën kan op denzelfden voet dat is door volksverkiezing, een raad van politieke gekozen worden. De kolonisatie moet aangebedigd worden maar op weens vern standigtr wijze dan in Surinam geschiedt is. Het getal van scharen kan zeer verhoogt zere zeer goed tot vier of vijf honderd gebragt worden; overwilt er in die kleinere gemeentelike noodig is; de raad van politiek met gemak het werk afgeeven. In de schiedslechts enkele punten geschiedt; maar geen zal bij ons, helms, liener de kolonie van gronde laten gaan, dan dat men niet den eenvoudigen weg, smelken het getal der scharen aan berecht, zijne bevestiging zelve. Men verwachtte dan, echter, ook, dat het schiel de loftrumpet over den ijver van de heer van Raders wonde de totaataat oek tinnen moge, — voor deze koloniën goede betere toekomst. Zij zullen den lande schatten van geld kosten

en desniettemin dagelijks meer haren ondergang te gesehieden.

Engelands berichten.

OOSTERRIJK.

Vrijdag, den 3 april. Volgens de *Presse*, die van de kade des Prinses van Savoyen den 2den dag, waarschijnlijk meer dan twintig instellingen water opzichte eener algemeene wet op de drukpers overgelegd of voorgesteld zijn geworden, die niet zullen worden. Men ik in de gelegenheid, om de zaak een goede bron, mede te deelen, dat een der hoogste ambtenaren van eenen Zuid-Duitschen staat, onder welks ressort de censuur behoort, bij daartoe zeer eigenaardig voorgekomen auleiding, zich zeer bepaaldelijk daaromtrent verklaard heeft, dat de aangelegenheid zeer zeker in den bedoelden zin zou ter sprake komen; en dit zou reeds in zeer uitgebreiden vorm geschied zijn, indien er niet van wege Oosterrijk dringende tegenwerpingen gemaakt waren geworden, zoodat men eene wijziging van het ontwerp noodzakelijk geacht heeft. Oosterrijk moet, vrij stellig gedreigd hebben, zich van den Duitschen Bond af te zonderen, indien door de overige staten de oorspronkelijk ter tafel gebragte bepalingen op de drukpers mogten worden aangenomen. (Kön. Ztg.)

ENGLAND.

Londen, 3 april. De *Morning Chronicle* driegt aan op een onderzoek omtrent de handelingen van lord Seaton, den tegenwoordigen opper-gemagtigde in de Ionische eilanden, als zijnde met eene manie van bouwen en oprigten bevolkt, zonder de minste aanmerking van dat landstande van de schatkist. Het blad voegt hierbij verschillende opgaven ter inkomen uit de Ionische officiële courant.

— Dit Ierland wordt geschreven: De berichten uit de verschillende graafschappen zijn merkkelijk geruststellender. Het nieuwe stelsel van onderstand komt allange in werking. Er zijn sinusschen ongunstige gevolgen omtrent de wijze van het heffen der armen-belasting; men zegt, dat verschillende der goede ingezetenen voornemens zijn, het voorbeeld der proletiers te volgen en te emigreren.

De uitvoer van edele metaalen is 57½ de jongste week ongebruikelijk geweest dan vroeger. Uit Londen zijn 5000 oncen gemunt zilver naar Rotterdam uitgevoerd; 21,400 oncen gemunt zilver naar Hamburg; 3500 oncen gemunt zilver naar België; 129,560 oncen zilver in baten naar Hamburg; 1400 oncen gemunt zilver naar Hamburg en 1500 oncen gemunt goud naar New York.

Londen, 4 april. Een enzer dagbladen meldt het volgende uit Portsmouth van gisteren: Dozen morgen is de Portsmouth en de Woolwich bevel ontvallen, om de overwilt een detachement van infanterie in te nemen door Plymouth, en wij geloven, dat een gelijk bevel is afgezonden naar Plymouth en Chatham. De detachementen van Woolwich en Portsmouth zijn dezen namiddag aan boord gegaan van het stoomfregat *Bidon*, en terstond naar hunne bestemming vertrokken. De *Bidon* moet dadelijk naar het veldschaps der troepen naar Engeland terugkeeren. — Uit deze berichten en maatregelen is op te maken, dat de insoekenkomst van Engeland door de koningin van Portugal versocht is, ten einde de sedert lang aantehoude en gevaarlijke geschillen, welke ten koninkrijk aantehoude, spoedig tot een einde te brengen.

— De Franse graaf de *St. Aulaire*, welke op het punt is van naar Frankrijk te vertrekken, heeft eergisteren eene langdurige conferencie met lord *Palmerston* gehad. Daarna zijn dépêches van de Franse ambassade naar Parijs afgezonden.

— Het dagblad van Cambridge meldt, dat Z. K. H. prins *Albert* waarschijnlijk in den loop der maand juli aldaar een grootte plechtigheid zal geïnstalleerd worden als kaptelier der universiteit, en dat te dijn gelegenheid aldaar luisterrijke feesten zullen plaats hebben. Men voegt er bij, dat denklijk ook H. M. de koningin te dijn gelegenheid te sta met een bezoek zal brengen, en ten minste een dag de plechtigheden en deesten, zal bijwonen.

FRANKRIJK.

Parijs, 4 april. Het Franse gouvernement heeft evenzins Engeland, aan alle Franse onderdanen verboden; te beperken en naturalisatie-brieven aan te nemen, die Mexico, in grooten getale, in de Engelse, Spaansche en Franse hatens doet verspreiden, te

sinde de uitrusting van kapers uit te trekken tegen de Amerikaansche schepen.

— De verandering van ministerie in Spanje wikkelt ons kabinet in geene geringe moeilijkheid. Zich tegen het nieuwe ministerie verklaren, doet het gejaar ontstaan van aan koningin *Isabella* te mishagen; en de hertog van Montpensier, van welke koningin *Maria Christina*, wekken en afwijken van het stelsel, hetwelk men tot dus verre gevolgd heeft. De *Presse*, die de ministeriële zijde verlaten heeft, viert hare gramschap den vrijen teugel tegen den Engelschen invloed, aan welken zij die verandering toeschrijft. Het ministerie is gisteren en heden vergaderd geweest, maar zonder nog tot eenig besluit te hebben kunnen komen. Men verzekert, dat de koning, op aanraden van *Maria Christina*, in die kabinet-raden geadviseerd heeft, dat men den hertog en de hertogin van Montpensier oogenblikkelijk naar Madrid moest doen vertrekken, met last om aan de koningin het misnoegen van de geheele familie te kennen gegeven, met bijvoeging van de vrees, welke hare, zoo politieke als bijzondere, handelwijze aan alle vrienden van de rust van Spanje doet ondervinden. De hertog van Montpensier zou die zending niet op zich hebben willen nemen en de partij, die men thans zal kiezen, zal zijn, van eenig diploma, meer behouding dan de heer *Bresson* en van grooteren invloed dan de hertog van *Glucksberg*, naar Madrid te zenden. Op den heer *Bresson* is men stellig misnoegt; men verwijt hem, door zijne hardheid en arrogantie de koningin er toe gebragt te hebben, van zich op de armen der progressisten te werpen.

Het *Journal des Débats*, tijd van beraad nemen, heeft zes en dertig uren lang een voorzigtig stilzwijgen oer de gebeurtenis bewaard, maar heeft nu het zich zakelijk aldus:

— Later als programma beschouwd, valt er op dat van den heer *Pacheco* niets aan te merken. Zoo het nieuwe Spaansche kabinet werkelijk al de daarin gedane beloften vervult, zou men de verandering van ministerie zelfs als een geluk kunnen beschouwen; maar de ware reden er van is hierin te zoeken, dat men niet opgehouden heeft koningin *Isabella* te maken, die nu aan den hertog van Frankrijk liep, waarop zij door eenen beslissenden maatregel het tegendeel heeft willen bewijzen.

In de keuze der nieuwe ministers is overigens niets, hetwelk eenige vrees behoeft in te boezemen. De progressistische partij moge vroeg of laat in Spanje de boeghaand bekomen, — wij gelooven zelfs, dat dit gebeuren zal, — maar wij gelooven niet dat het oogenblik daartoe alreeds gekomen is. In den tegenwoordigen toestand van Spanje, biedt de gematigde partij al hare tinten, gezamenlijke vrijheids- en alle redelijke en gerandigde voorstanders van den vooruitgang daarmede genoeg te doen nemen. Het programma zelf van den heer *Pacheco* is het bewijs hiervan. Niets regtigt ons, voor als nog, om de beloften van het nieuwe kabinet in twijfel te trekken; maar zoo het dezelve immer niet vergeeten worden, wij ons in de noodzakelijkheid bevinden, het er aan te herinneren.

— De *Calignani's Messenger* deelt de bepaalde afzending van den graaf de *Saint-Aulaire*, als Franse gezant te Londen, mede. Deze maatschappij, zegt het Engelsch blad, beweert, op zijn uiterlijkte verzoek, van de staatkundige loopbaan af, om het aangename van het ambtelooze leven te genieten. Maandag of dinsdag aanstaande wordt de graaf teeds naar Londen vertrokken. Het is dus waarschijnlijk, dat de *Barante* den meermalen kans te hebben in zijne plaats te treden.

BELGIE.

Brussel, 5 april. Het Nederlandsch gouvernement heeft, nu twee jaren geleden, de uitgebreide heidegronden, ter wederzijde van den weg van Antwerpen op Bergen op Zoom, in de gemeente *Rutte* en *Ostendrecht*, tegen gestreks 15 het honderd, aan België verkocht, en den 12den april aanstaande zullen er op nieuw eenige honderden bunders worden geveild. De betaling is gesteld in zes jaarlijksche termijnen.

De rookgras rijt vreeseljk te vernietigen aan de gemeente *Gullaghem*. Van de 368 huizen, dezer gemeente zijn 450 door deze ziekte aangeest en 316 derzelve liggen reeds op het uiterste.

— Eergisteren is de larve op de markt te Bergen, in Haegevoeren, 50 centimes gedaald. De prijzen der andere graan-soorten zijn onveranderd gebleven.

Van 80-jarige pachter te Moerbeek, nabij Nieuwe-Weer, die door langjarige landbouwkundige werkzaamheden en uitspitting, vermits daarop betrekking hebbende verschijnselen, veel ondervinding heeft opgedaan, verzekert /dat het kansaal in dit jaar geen zaad zal opleveren, want deze plant reeds in hare voortbrengende kracht heeft verloren. Mogt de spijsspelling bewaard worden, dan zal dit een der zwaarste verhoijnselen wezen in het gebied van de landbouw.

Binnenlandsche bevingen.

Amstel. 7 april. Wij laten hier eenige zinsnedensolgen, voregedouten uit een opstel: »De Pruisische geheime dienst», voorkomende in de *Duitsche Kreisler Zeitung* van 11 april.

»Met toeval heeft ons bekend gemaakt met het ontwerp der nieuwe drukpers-wet, hetwelk op den verasigden landdag ter tafel zal gebragt worden. Pruisen krijgt vrijheid van drukpers; volgens dat ontwerp toch heeft de uitgever van een dagblad, een week-, maand- of periodiek geschrift, een caucie te betalen voor het geschrift, bedragende 5, 10, 15 tot 20 duizend Talr.) en de daartoe geestelike schik bij de regering te deponeren. De redacteurs moeten bewijzen geen van goed gedrag en publicistische bekwamenheid, en voor de regering in hunne functien bevestigd worden. Verschiet er een opstel, dewelk de regering als strafbaar acht, zoo stelt zij de zaak in handen van de gewone rechtbanken, verdragen dat de klagte geschied, zoo moeten zij den uitgever, redacteur en schryver met een gevangenis van minstens een jaar, — welke, naar de omstandigheden, tot een levenslange opsluiting kan verlengd worden, — straffen. Daarenboven wordt de caucie verbeurd, ten behoeve der koninklijke regerings-kas, gezwegen van de verder nog bedreigde gebedotten. Het dagblad wordt gesupprimeerd en het bekkmaal is veroordeeld geworden, mag nooit voor de hand in een dagblad hebben, enz. Een ander artikel paragraaf bepaalt, dat de gewonen niets met pers-gedingen te maken hebben. Men heeft dat de Pruisen zelve, onder zulke omstandigheden, een duizendmaal strengere censuur zullen oefenen over hun geschrift dan de grimmigste censor het tot dus verre deed. Zoодооде gedunkt de regering een censuur te scheppen, van welke de tegenwoordige slechts een schaduw is. Om geheel Duitschland al het zoete dezer Pruisisch-christelijke pers-vrijheid te doen smaken, heeft de Pruisische Bonds-gesant, graaf *Dönhoff*, in de Bonds-vergadering, van 11 maart jl., het vaststel gespen tot vaststelling van een systeem bepalende drukpers-wet.

Engelwerk.

Varia.

's Gravenhage, — maart.
De *Allgemeine Zeitung*, gewagende van Nederlandsche landbouw, het bewuste Straf-wetboek, zegt: »De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft zich sinds eenigen tijd, in hare afdeelingen, weder bezig gehouden met het Straf-wetboek, hetwelk nu eindelijk, na twee-en-dertigjarige be-randeling, in zijn geheel voorligt. Dit het tinnende goedkeuring der Kamer behalve zal, — nu die wet is aangenomen, — bij voorbeeld betrekkelijk de eenzame opsluiting: »Zeldzaam; nog in het vorige jaar kon de regering het niet voor haar geveten verantwoord, de gevangenen langer dan een jaar in de cellen af te zoodanen, en nu vindt zij geen bezwaar er nog vier jaren af te voegen! — Ach, ja, zoo handelt onze droevige regering in ieder opzigt! Overtnigting is haar even vreemd als grondige taal is voor den eenen, voor anderen het wiegeliel, waarbij hun verstand insluimert, en voor de domme meugte het zand, dat haar in de oogen moet worden gestrooid. In welk opzigt, heeft onze regering niet heden weersproken wat zij gisteren beweerde: in welk opzigt niet gekweid met gevoels, waarvan zij nimmer eenig besef had!

Doch, keeren wij tot de *Allgemeine Zeitung* terug. Zij besluit: »Ik heb slechts eenige hoofdpunten aangestipt; zij zijn toereikend om aan te toonen, dat, in weerwil der langjarige voorbereidingen, het

Strafwetboek, ook in zijne tegenwoordige vorm, niet rijp is tot een aangenomen te worden. Natuurlijk. Want mede zal de toekomstige jaren, de tijd der landbouw, bevestigd worden ge-dood. — Oogderwilt, mede, verstandelijk, niet men zoo goed buitengewone toedracht, maar ministers van justitie en commissien van wetgeving, in hunnen geve? In die eigenlijk volstrekt geen reden, waarom het Straf-wetboek niet ten eenigen tijde ten kunnen worden opgebouwd en afgebroken, her en overwegen.

Dagen dagen las men in *The Times*: »De Overland-post» berigt, dat het eiland Laboan en deszelfs dependenciën (*dependencies*) thans ingelijfd zijn bij het Britsche gebied, zijnde de Engelsche vlag plegtig geheschen den 18den december, met de gewone eerbewijzen, en in tegenwoordigheid der Borneesche hoofden. Een traktaat tusschen de Britsche regering en den sultan van Borneo werd bij die gelegenheid plegtig geratificeerd. Dat traktaat heeft ten doel: 1o. eenwigdurende vriendschap te vestigen; 2o. afstand, ten eenwigen dage, van het eiland Laboan aan de Britsche kroon.

Wat, nu, blijkt uit deze woorden van het Engelsche dagblad?

1o. Dat Laboan en deszelfs dependenciën behoorden tot Borneo; want de Britsche regering sloot deswege een traktaat met den sultan van Borneo.

2o. Dat de Britsche regering Laboan nimmer bezat; want het bedoelde traktaat behelst den afstand van Borneo aan de Britsche kroon.

En wat beweerde, daarentegen, de Nederlandsche regering? Wat liet zij door het *Journal de la Haye* verkondigen? — dat Engeland gerechtigd was om Laboan te bezetten.

Laboan behoorde, blijkens de erkenning van de *Times* zelve, tot Borneo; gevolglijk mocht Engeland, hetwelk bij het verdrag van 1824 van Borneo werd nigeloten, zich niet op Laboan vestigen. Evenmin mocht het, stinede volgens het gevormde traktaat, met den sultan van Borneo aangegaan, zonder er de Nederlandsche regering kennis van te geven.

De *National* (26 maart) van bovengemelde bezit-neming gewagende, zegt: »Dus is het feit volvoerd; Engeland heeft zijne vlag geheschen op een der eilanden van dien archipel, welke voor hetzelfde gesloten was bij het traktaat van 1824, in vergoeding van zoo veel andere voordeelen; en weldra zal men die vlag weder verschijnen zien in de wateren van Java en Sumatra. Waarom niet? De Maleische zeeoovers zijn niet veel minder veroutrustend in die afteken dan in de nabijheid van Borneo. Het kabinet van 's Gravenhage heeft in deze belangrijke omstandigheid beradenheid gemist; het bereide zich dus, de gevolgen dier zwakheid te ondergaan.

Omtrent die gevolgen komt de *Morning Chronicle* ons andere ophefdering geven. Men hoort: »Het verdrag, met den sultan van Borneo gesloten, staat ons Laboan af, met deszelfs dependenciën, ten eenwigen dage; waartegen wij ons bij hetzelfde verdrag verbinden, om met den zouverein van het vaste land (Borneo) mede te werken tot de uitroeying der zee-rooverij. Het kabinet kan zich niet te zeer beijveren in het organiseren van het bestuur van Laboan, waarvan een der eerste getuigen zijn zal het ontwa-ken (de *uwakning*) dier volkling van Kalamantan, waarvan de sultan van Borneo, sedert ons arikaning, eenen vrees Holland het spoedig de fuit ontdekken welke het vrees oplichtens en groot eiland beging, welks bevolking het op minder dan drie kwart miljoen raamt, te wel het tegenwoordige daat van als zijne onderhoorigen verhoudt. Zoodra de inboorlingen een weinig ingeheld zijn zullen omtrent hunne regten, zullen deze Hollandsche opgaven (*statements*) aanmerkelijk moeten gewijzigd worden. Het groot gedeelte der Kalamantische bevolking is inderdaad vrij, en zal, nu zij eenmaal uitdrukkelijk in een bondgenootschap met Grootbritanje opgenomen is, (*admitted in so alliance*) zulks blijven. Wijders brengt het dagblad de handelsvoordeden ter sprake, welke Engeland van zijne nieuwe bezitting verwacht kan.

Het Parijsche dagblad *la Presse* (27 maart) melding makende van bovengemeld artikel der *Chronicle* voegt er bij: »Wij bevelen deze regelen aan in de egansch bijzonder opmerkzaamheid der Hollandsche regering, want deze inderdaad gaan zij rechtstreeks naar. Ten einde zich niet te moeten verzoeken tegen

een bezitneming, die strijdig is met den geest des traktaats van 1824, heeft de Hollandsche regering zich gesteld als begreep zij er de strekking en de gevolgen niet van. Zij heeft den struisvogel nage-waakt, die, volgens *BURTON*, een gevaar meent te ontsnappen door zijn hoofd in de struiken te verbergen, en door alles aan te wenden om het niet te zien. Maar zij zal dra ondervinden hoe duur zulke zwakheden kosten.»

Indien nu Nederland onder de regering van *WILLEM II* aan koloniaal grondgebied evenveel verliest, als het aan provinciën verloor onder *WILLEM I*, — zal het dan het regeringstelsel der behouds niet wat al te duur betalen? Het devies der dynastie, *Je maintiendrai*, is zeker een fraai devies; maar zal het Englands overmoed beter betengelen dat het den Belgischen opstand deed?

Wie verliest, eigenlijk, het meest bij het stelsel van behoud enzer regering?

De koning, die afdankt wanneer hij zijne kroon moede is.

De ministers, die, na eenige jaren lang een aanzienlijke jaarwedde te hebben genoten, een ruim pensioen te gemoet gaan?

Of wel de natie, die overblijft, telkens in getale en welvaart vermindert, de begane feilen boest, en geestelijk brood moet gaan zoeken in een vreemd werelddeel?

Laboan met zijne dependenciën is thans in Engelsche handen: — doch de heeren *BAUD* en *DE LA SARRAZ* hebben hunne portefeuilles behouden.

Behoort dit tot het stelsel van behoud in Nederlandschen zin?

Zal onze vertegenwoordiging zoodanig ministerschap bekrachtigen? Voortdurend begrooingen toestaan aan den heer *DE LA SARRAZ* en den heer *BAUD*?

Bij het algemeen veralag der commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot tijdelijke instandhouding van bepaalde wetten en verordeningen in het hertogdom Limburg, »betreunde men het vrij algemeen, dat de drie door de regering toegezogde wets-ontwerpen (ter uitroering van artikel 6 der grondwet, op de schutterijen en op de jagt) nog niet aangeboden waren.»

Betreunde men het vrij algemeen; doch indien de Kamer het bij dat betrouwen laat, — is dan die Kamer van betrouwers niet wat duur betaald à 2500 per hoofd?

Oorsprong der Marseillaise.

De heer *DE LAMARTINE* verhaalt daaromtrent, in zijne *Histoire des Girondins*, het volgende:

In het jaar 1792 lag een jong officier der artillerie, gouverneur *DE LISLE*, te Straatsburg in garnizoen. Hij was geboortig uit *Lons-le-Saulnier*, in het Jura-gebergte, het land der dweepnieke droomerijen en der hooge geestkracht tevens, gelijk alle bergachtige landen. Als soldaat was hij met hart en ziel den krijg, als denker der revolutie toegedaan, en hij trachtte de vervolging van het garueroens-leven te verdriven met poëzij en muziek. Zijn talent voor muziek en poëzij verschafte hem toegang tot het huis van den burgemeester *DIZETRON*, een Elzasser patriot, en spoedig werd hij de lieveling van den huize. De echtgenoot en de nog jeugdige dochters van den burgemeester deden de dwesprielen van het revolutionaire patriottismus; zij beminden den jongen officier, verschikten aan zijn hart, aan zijne poëzij en zijne muziek de schoonste ingevingen en waren de uitvoerders zijner naauw ontwerpen platten.

De winter was hard, de nood te Straatsburg groot. *DIZETRON* was ontbemoed, zijn huis sober ingerigt maar steeds stond het open voor *DE LISLE*. De jonge krijger nam 's morgens en 's avonds plaats aan den gevoortigen, soms schralen, disch, gelijk een broeder of een lid der familie. Op zekeren dag was de disch slechts voorzien van eenig komiesbrood en ettelijke stukken gerookten ham. *DIZETRON* wierp een weemoedigen blik op *DE LISLE* en zeide: »Ous maal is sober, maar, wat rood! Indien slechts de goede geest der geestdift niet op onze burgerfeesten en de maed hier in de kanten der soldaten ontbreken. Nog heb ik een flesch wijn in mijnen kelder; komt, mijne dochters, brengt die hier, wij zullen te rediged op de vrijheid en het vaderland! Straatsburg zal drie een patriottisch feest vieren; *DE LISLE* moet uit de laatste druppels het vuur voor een zegelied pat-

